

روزنامه سیاسی، اجتماعی، فرهنگی

ԻՅՊԿ ռազմատղային ուժերն ԱԹՍ-ներով եւ հրթիռներով հարւածել են Իսրայելին

«ԱԼԻՔ» - Բազմազան լեզուափոխութեան պահապանների կողմից ռազմատղային ուժերն այսօր՝ ապրիլի 14-ի վաղ առաւօտեան տասնեակ անօդաչու թռչող սարքերով եւ հրթիռներով հարւածել են սիւնիստական ռեժիմի տարածքում գտնուող թիրախներին:

Օդաչու թռչող սարքերով եւ հրթիռներով հարւածներ են հասցրել սիւնիստական ռեժիմի տարածքներում կոնկրետ թիրախներին:

Հետեւելով Բրանի Բազմազան Հանրապետութեան ռազմավարական քաղաքականութեանը.

2. Կարեւորելով տարածաշրջանի հարեան երկրների հետ բարիդրացիութեան քաղաքականութիւնը, զգուշացնում ենք. ցանկացած երկրի տարածքից ԱՄՆ անարեւելական կառավարութեան եւ սիւնիստական ռեժիմի կողմից սպառնալիքին կը հետեւի Բազմազան Հանրապետութեան փոխադարձ եւ համապատասխան:

Բրանի հերոս ժողովրդին վստահեցնում ենք, որ Բազմազան լեզուափոխութեան պահապանների կողմից եւ երկրի միւս բոլոր Ձինսած ուժերն ի գին կենսի կը պաշտպանեն ազգային շահերը եւ կը չգործացնեն թշնամիների ջանքերը՝ խաթարելու ժողովրդի անվրտանգութիւնը եւ անդորրը:

Այս կապակցութեամբ ԻՅՊԿ-ն հանդէս է եկել յայտարարութեամբ, որում մասնաւորապէս նշած է. «Ի պատասխան Դանասկոսում Բրանի դեսպանատան հիւպատոսական բաժնի վրայ սիւնիստական ռեժիմի իրականացած յանցագործութեան՝ Բազմազան լեզուափոխութեան պահապանների կողմից ռազմատղային ուժերը տասնեակ ան-

1. ԱՄՆ անարեւելական կառավարութեանը զգուշացնում ենք, որ Բրանի շահերին հարւածելու ցանկացած գործողութեան աջակցութիւնը եւ մասնակցութիւնը կը յանգեցնի Բրանի Բազմազան Հանրապետութեան ՁՈՒ-ի վճռական եւ ավստանք պատճառող պատասխանին:

Իսրայելի վրայ Իրանի յարձակման տասը հնարաւոր հետեւանքները եւ դասերը՝ Media-geopolitics-ի մեկնաբանութեամբ

(Տես 2-րդ էջում)

Սիւնիստական պորտալ.

«Ադրբեջանը համաձայնել է Իրանին սահմանակից իր աւիաբազները տրամադրել Իսրայելին»

«ԱԼԻՔ» - Սոցցանցերում, իրանական օգտագոտրերի մօտ լայն շրջանառութիւն է գտել Բրանի պատասխան հարածից յետոյ, սիւնիստական Terror alarm լրատուական պորտալի հրատարակումը, որում նշած է, թէ Բազմազան քաղաքական վարչախումբն ինչպէս միջոց կանգնած է սիւնիստական ռեժիմի կողմից:

Ադրբեջանը համաձայնել է Բրանի սահմանին կառուցած 3 նոր աւիաբազները մեզ տրամադրել, Բրանի վրայ օդային եւ ԱԹՍ-ների յարձակումների համար»,- գրել է սիւնիստական պորտալը:

Յ. Գ. - Ուշադրութիւն դարձրէք, թէ Հայաստանի սահմաններն ինչպէս են պատկերւած քարտեզում:

«Հայրենասիրութիւնը ճառ չէ՛, գործ է, խօսք չէ՛, պայքար է: Ատամներով ու ձիրաններով ամեհի կռիւ է, անմասնագործ նւիրում ու անձնուրաց զոհողութիւն է, ճակատի քրտինք է ու վերջապէս ժողովրդի խորաբնու խարխիսները կռող հայրենի հողի վրայ թափած արիւն է՝ հայրենի հողի ու սեփական ժողովրդի շէնացման, բարգաւաճման ու հզօրացման նպատակով»

Խաճակ Տեր-Գրիգորեան (1941-2001), ՀՀԴ Բիւրոյի նախկին անդամ, Դաշնակցութեան արդի մտքի եւ գաղափարախօսութեան սկանաւոր տեսաբաններից

Բեկիամին Մատթեոսեանը՝ «ԱԼԻՔ»-ի հետ զրոյցում. «ՀՀ-ի արտաքին քաղաքական վեկտորն իսկապէս փոխուում է, բայց ոչ թէ դէպի Եւրոմիութիւն այլ՝ դէպի Եւրոպա եւ զնում դրանք ուղղակի փաթեթաւորում են պրոթորքական քաղաքականութեան համար»:

«ՀՀ-ի արտաքին քաղաքական վեկտորն իսկապէս փոխուում է, բայց ոչ թէ դէպի Եւրոմիութիւն այլ՝ դէպի Եւրոպա եւ զնում դրանք ուղղակի փաթեթաւորում են պրոթորքական քաղաքականութեան համար»:

Այս մասին «ԱԼԻՔ»-ին տւած հարցազրոյցում շեշտեց քաղաքագետ Բեկիամին Մատթեոսեանը:

«2023 թականի մայիսին Մինսկի խմբի համանախագահ Լուիս Բոնոն ի թիւս այլ հարցերի, խօսելով ՀՀ-ի եւ Ադրբեջանի միջեւ խաղաղութեան գործընթացի վերաբերեալ ասում էր, որ կողմերը անհրաժեշտ է այնպիսի կոնսենսուսի գնան, որ ոչ միայն խաղաղութիւն լինի նրանց միջեւ, այլ, նաեւ, անվտանգային առումով համագործակցութիւն», - նշեց նա:

Մատթեոսեանը արձանագրեց, որ ամերիկայի տարածաշրջանային գործընկերը Թուրքիան է, որը շարունակում է մտալ ԱՄՆ-ի անդամ, որի գործընկերն է նաեւ Ադրբեջանը: Վեր-

ջերս էլ Անտալիայի դիւանագիտական ֆորումի ժամանակ Հարաւային Կովկասի եւ Վրաստանի ճգնաժամի հարցերով Եւրոպական միութեան յատուկ ներկայացուցիչ Տոյո Կլարքը յայտարարեց, որ Թուրքիան որպէս տարածաշրջանի առաջնութեան պետութիւն կարող է իր դերակատարութիւնը դրսեւորել խաղաղութեան հաստատելու (Շար. 8-րդ էջում)

ՀՀԴ Պատանեկան համագումարի մասնակիցները՝ «ԱԼԻՔ»-ում

(Տես 8-րդ էջում)

«Հայրենասիրութիւնը ճառ չէ՛, գործ է, խօսք չէ՛, պայքար է: Ատամներով ու ձիրաններով ամեհի կռիւ է, անմասնագործ նւիրում ու անձնուրաց զոհողութիւն է, ճակատի քրտինք է ու վերջապէս ժողովրդի խորաբնու խարխիսները կռող հայրենի հողի վրայ թափած արիւն է՝ հայրենի հողի ու սեփական ժողովրդի շէնացման, բարգաւաճման ու հզօրացման նպատակով»

Խաճակ Տեր-Գրիգորեան (1941-2001), ՀՀԴ Բիւրոյի նախկին անդամ, Դաշնակցութեան արդի մտքի եւ գաղափարախօսութեան սկանաւոր տեսաբաններից

ՕՐԻԱՅ ԹԵՄԱ

Իսրայելի վրայ Իրանի յարձակման տասը հնարավոր հետեւանքները եւ դասերը` Media-geopolitics-ի մեկնաբանութեամբ

1. Իրանի եւ Իսրայելի միջեւ 45-ամեայ ստոր պատերազմը վերասահմանեց իր կարմիր գծերը:

2. Իրանի Բոյանական Հանրապետութեան կողմից սպասածից աւելի մեծ յարձակումը, ցոյց տուց ԱՄՆ-ի, որպէս դաշնակիցներին պաշտպանող կողմի խոցելիութեան սահմանները:

3. Իսրայելի գործօնը, որպէս զսպող ուժ թուլացաւ, միաժամանակ ակնյայտօրէն ԱՄՆ-ի պաշտպանութեան ապահովելու Իսրայելի կարիքը ցայտուն դարձաւ:

4. Իրանի Բոյանական Հանրապետութեան ռազմական հնարաւորութիւններն այժմ լուրջ փորձութեան ենթարկուելու կողքին, յստակ ուշադրութեան կենտրոնում են:

5. Աշխարհում դեսպանատները վրայ ռազմական յարձակումներին զնի բարձրացումը եւս Իրանի վճռորոշ պատասխանի արդիւնքներից կարող է լինել:

6. Իրանի Բոյանական Հանրապետութեան վարկանիշն աճ է արձանագրել պաղեստինցիների եւ արաբական համայնքների շրջանում՝ անկախ հակամարտութիւնը շարունակելու վտանգից ու արդիւնքից:

7. Իրանի Բոյանական Հանրապետութեան ազդեցութեան մեծացում՝ Մերձավոր Արեւելքի խնդիրներում, իհարկէ եթէ այն աւելի լուրջ հակամարտութեան առիթ չդառնայ:

8. Իրանի ներքին քաղաքականութեան ընթացումով մտնելով նրա արտաքին քաղաքականութեան որոշողական հասկանալու միակ բանալին է:

9. Իրանը կը շարունակի աջակցել «Հեզբոլլահ»-ի կրակային հզորութեանը Իսրայելի հետ ապագայ հնարաւոր առձակատման ֆոնին:

10. Եթէ Իսրայելը իր ուղղութիւնը պաշտպանութիւնից յարձակման փոխի,

Իրանի Բոյանական Հանրապետութիւնը կարող է ակտիւացնել իր միջուկային ծրագրերը:

***

-Ամերիկեան անկախ փորձագիտական շրջանակները սխալ են որակել Իրանի հիւպատոսութեան շէնքի վրայ Իսրայելի յարձակումը:

-NBC-ի համաձայն տարբեր առիթներով ԱՄՆ-ի պաշտօնէաներն արտասանք են յայտնել ապրիլի 1-ին Սիրիայում Իրանի հիւպատոսութեան շէնքի վրայ յարձակման Իսրայելի որոշման կապակցութեամբ:

-Լրանց խօսքով՝ իսրայելցիները սխալ հաշարկումներով են նման յարձակմանն անցել, առանց մտածելու հետեւանքների մասին եւ չեն պատկերացում, թէ դա ինչպէս կարող է ազդել ՀԱՄԱՄ-ի կողմից պատանդներին ազատ արձակելու բանակցութիւններով պայմանաւորած Գագայի գործողութիւնների վրայ: Կատարելութեան բարձրաստիճան պաշտօնէաներից մէկն էլ ամերիկեան խոշոր լրատւամիջոցին յայտնել է, թէ չի կարծում, որ Իսրայելն ունի մտածած ռազմավարութիւն:

«Իսրայելցիների ընդունած ռազմավարական որոշումները միշտ չէ, որ լան են», - ակնարկով նշել է պաշտօնէան:

«Դամասկոսում Իրանի հիւպատոսարանը թիրախաւորելով կարող էր աղէտայի հետեւանքներով լարել Գագայի հակամարտութիւնը», - յանել է ռազմական փորձագետը եւ ռազմական գործողութիւններում Իսրայելի մտեցումը «անխոհեմ» է որակել:

***

-Միտնիստական լրատւամիջոցները, յոյս անելով ռեժիմի ռազմական առաջնորդներին, յայտնում են, որ Իրանը արձակել է 185 մահապարտ անօդաչու թռչող սարք, 36 թէւաւոր հրթիռ եւ 110 մարտավարական ու բալիստիկ հրթիռ: Կրակոցների մեծ մասը հնչել են Իրանի ներսից, իսկ շատ փոքր մասը՝ Իրաքից ու Եմէնից:

-Իսրայելի կողմից խիստ ցենզուրայի ենթարկւած տեղեկատուական դաշտի արտահոսքի համաձայն՝ Իրանին յաջողել է ոչնչացնել մի քանի ռազմական կայաններ, մեծ մասը Իսրայելի հարաւային գոտում, մասնաւորապէս՝ Նեզեի աւիաբազայի եւ բանակային կայանքները:

-Տեղեկութիւնների համաձայն՝ Նեզեում գտնուող Նեաթիմ աւիաբազան, որտեղ տեղակայւած են F-16 եւ F-35 ինքնաթիռները, խոցել է իրանական բալիստիկ հրթիռներով եւ բռնկել:

-Քերն էին կանխատեսում, որ «Անսարոլլահ»-ը կը կարողանայ սինիստական ռեժիմի պատկերացած հասարակութիւնները խախտել, միեւնոյն ժամանակ՝ արտատարածաշրջանային ուժերի համար բարդութիւններ ստեղծել:

«Իրան» օրաթերթի վերլուծարան Հոսէյն Ֆարսիին գրած ակնարկով վերլուծել է Եմէնի «Անսարոլլահ»-ի զսպող ուժի դերը՝ յիշեցնելով ջրային միջանցքների ու նաւարկութեան ուղիների խափանումը Ֆրանսիային եւս ստիպել է սինիստներին աջակցելու իր քաղաքականութեանը յետեւելով՝ աւելի հզոր ներկայութիւն ապահովել Կարմիր ծովում: Փորձագետի համաձայն՝ Ֆրանսիան Կարմիր ծովում հաստատուած իր տակտիկական ռազմանաւոր փոխարինել է Միջերկրական հասած միջուկային «Շառլ դը Գոլ» աւիակիրով:

Արդիւրի համաձայն՝ Եմէնում Al-Alam News Network-ի թղթակիցը նշել է, որ ուրբաթ օրը խորհրդանշական ռազմածովային եւ ցամաքային գորակարծութիւնների ժամանակ Եմէնի «Անսարոլլահ»-ի 12 հազարանոց ստորաբաժանումները յարձակել են ԱՄՆ-ի, Անգլիական եւ սինիստական դրօշը կրող նաւերի վրայ:

«Անսարոլլահ»-ը յստակ նշել է, որ Կարմիր ծովը եւ Արեւելի ծոցը անվերջանալի են բոլոր նաւերի համար, բացառութեամբ՝ «չարորակ եռակ կռակիցիայ»-ի (ԱՄՆ, Իսրայել, Մեծ Բրիտանիա եւ նրանց աջակիցների) նաւերի:

Անդրէյ Արեշել.

«Արեւմտեան գործընկերները բացայայտ փորձում են Հայաստանին տեղաւորել Ռուսաստանի շուրջ պատժամիջոցների ռեժիմի մէջ»

Ռուս քաղաքագետ, Ռազմավարական մշակոյթի հիմնադրամի փորձագետ Անդրէյ Արեշելը Alpha News-ի հետ գրոյցում մեկնաբանել է հայ-ռուսական յարաբերութիւնների ներկայիս փուլը եւ ընդգրծել, որ ռուսական կողմն այժմ ցուցաբերում է առաւելագոյն համբերութիւն, որպէսզի չկորցնի հաստատուած կապերը:

«Ռուսաստանն արդէն մի քանի տարի է, որ գտնուում է կոշտ քա-

ղաքական, դիւանագիտական եւ պատժամիջոցային դիմակայութեան իրավիճակում, ինչն, ի դէպ, զգում են եւ Ռուսաստանի դաշնակիցներն ու գործընկերները, այդ թումը՝ Հայաստանի Հանրապետութիւնը: Եւ մենք շատ լաւ հասկանում ենք, որ վերջին շրջանում քայլեր են ձեռնարկուում Կովկասում Ռուսաստանի համար լրացուցիչ ճակատ կազմակերպելու եւ այդ տարածքը մարտահրաւերների ու սպառնալիքների աղբիւրի

վերածելու ուղղութեամբ:

Նաեւ փորձել կազմարուծել, մասնատել եւ լրգել այն ինտեգրացիոն միատրոնները, որոնք յիշատակել է, այդ թումը՝ Մերգէյ Լարովը: Առաջին հերթին նշանաւորութեան տակ կը յայտնուի Եւրասիական տնտեսական միութիւնը: Արդէն մեկուկէտ տարի է, ինչ Հայաստանի Հանրապետութիւնը մի շարք պատժամիջոցներով ստեղծել է իր մասնակցութիւնը ՀԱՊԿ միջո-

Հայաստանի Եպիսկոպոսների եւ թեմակալ առաջնորդների յայտարարութիւնը Տաւուշի մարզից տարածքներ յանձնելու վերաբերեալ

Վերջին շրջանի զարգացումները այլեւս կասկած չեն թողնում, որ Հայաստանի իշխանութիւնները Արցախի լիակատար հայաթափման եւ ՀՀ տարածքների բռնագաղթման պայմաններում, տեղի տալով Ադրբեջանից հնչող սպառնալիքներին, պատրաստուում են վերջինիս յանձնել Տաւուշի մարզից տարածքներ նախքան ենթադրուող սահմանազատումն ու սահմանագծումը:

Պարտադրական այս մտեցմամբ, տարածքային ցաւալի հերթական զիջումներով, ըստ էության, յաշս միջազգային հանրութեան լեզուի մնացում են Հայաստանի տարածքների նկատմամբ Ադրբեջանի կեղծ պահանջատիրութիւնը եւ դատապարտելի հասակնութիւնները:

Եկեղեցին միարժեքօրէն ողջունում է խաղաղութեան հասնելուն ուղղուած բոլոր ողջամիտ ջանքերն ու գործընթացները: Անվիճարկելի է, որ միակողմանի զիջումներով «խաղաղութեան դարաշրջան» կերտելու՝ Հայաստանի իշխանութիւնների որդեգրած քաղաքականութիւնը ոչ միայն անիրատեսական է, այլեւ աղէտաբեր: Հայրենի հողի շուրջ սակարկումները եւ չարդարացուած շարունակական զիջումները երբեք անվտանգային միջավայր չեն կարող սպասելու վեր ժողովրդի համար:

Տեւական ու ամուր խաղաղութիւն հնարաւոր է կերտել ազգային արժանապատուութեան եւ իրաւունքների հանդէպ լիարժէք յարգանքի դրսեւորման եւ փոխադարձութեան սկզբունքի պահպանման պայմաններում:

Կոչ ենք ուղղում ՀՀ իշխանութիւններին՝ հրաժարել պարտողական գործելաճից եւ ծառայած իրաւունքների շուրջ բանակցութիւններում ընթացք չտալ պարտադրուող այնպիսի լուծումների, որոնք հայրենիքը կը կանգնեց-

նեն անվտանգային նոր մարտահրաւերների առջեւ:

Կոչ ենք ուղղում նաեւ Հայաստանի եւ Սփիւրքի ազգային, քաղաքական, հասարակական կազմակերպութիւններին, հայրենիքի ապագայով մտածող ազգի բոլոր զաւակներին՝ այդ թումը եւ պետական պաշտօնատար անձանց՝ համախորհրդէլ եւ համազգային միասնականութեամբ պաշտպանել ազգային-պետական մեր շահերը, ողջ ներուժով ներդրում բերել պետականութեան ամրապնդման ու բարօր, ապահով գալիքի կերտման գործում:

Հաստատու ենք, որ մեր ժողովրդի մէջ գորել է հայրենասիրումը եւ անձնական ի սեր ազգի գոհաբերելու յանձնառութեան ոգին, ամուր՝ ազգային ինքնութիւնը պահպանելու նախանձախնդրութիւնը, եւ մենք յարուցեալ Փրկչի օգնականութեամբ ու համընդհանուր ջանքերով ի գորու ենք հետացնել արհաւիրքն ու չարիքը հայրենական մեր կեանքից:

Սրտաբուխ աղօթքով հայցում ենք Երկնաւոր Տիրոջից, որ խաղաղութեան ու համերաշխութեան շնորհները յեղի մեր երկրի եւ ժողովրդի կեանքում եւ անվտանգ ու անսասան պահի Հայոց անկախ պետականութիւնը:

ցատումներին, նազեցրել է ներկայացածութիւնը ԱՊՀ շրջանակներում, այդ թումը՝ նախարարական հանդիպմանը:

Դա, իմ կարծքով, շատ ցաւալի է, բայց ինձ թում է, որ այժմ ռուսական կողմը առաւելագոյն համբերութիւն է ցուցաբերում եւ գործադրում է բոլոր ջանքերը, որպէսզի «չկորսի բոլոր կճումները»: Այդ պատճառով մենք տեսնում ենք եւ Դմիտրի Պեկովի յայտարարութիւնը, եւ որոշ այլ քայլեր, որոնք վկայում են այն մասին, որ, այնուամենայնիւ, կը ձեռնարկուեն բոլոր հնարաւոր ջանքերը կապերը պահպանելու համար: Առաջին հերթին տնտեսական ոլորտում կապերը, որոնք ձեռնտու են եւ Ռուսաստանին, եւ Հայաստանին: Չնայած նրան, որ արեւմտեան, այսպէս կոչուած, գործընկերները լրջօրէն փորձում են տապալել Ռուսաստանի եւ Հայաստանի միջեւ կերտուող գոր-

ծրնկերութիւնը եւ արդէն ուղղակիօրէն եւ բացայայտ խօսում են այն մասին, որ փորձում են Հայաստանն աւելի սերտօրէն տեղաւորել պատժամիջոցների ռեժիմի մէջ, որը ստեղծում է Ռուսաստանի շուրջ», - նշել է քաղաքագետը:

Լեւոն Չուրաբեանը՝ Արամ Մանուկեանի եւ ցեղասպանութեան մասին

Խաչիկ Տեր-Ղուկասեան

Ինչո՞ւ Չուրաբեան իր այլապէս այնքան կուռ վերլուծումին մէջ կը բերէ Յեղասպանութեան պատճառաբանութեան բացատրական այս վարկածը եւ կը նշէ Արամ Մանուկեանը, ընդորոմ, Մահարիի գործի յղումով, զայն նկատելով ցեղասպանութեան պատճառ դարձած գործոններէն մէկը:

Սարթիկ Մէլքոնեանի Պրեսսինգ հարդորաշարի իր վերջին հարցազրոյցին մէջ (մարտի 24, 2024), Հայ Ազգային Կոնգրես (ՀԱԿ) կուսակցութեան փոխնախագահ Լեւոն Չուրաբեան կը հրահանէ ներկայ իշխանութիւններուն եւ անձնապէս Նիկոլ Փաշինեանի քաղաքական ուղեգիծին թերեւս ամենէն յստակ վերլուծումը: «Էս մարդը», կըսէ Չուրաբեան Փաշինեանին մասին խօսելով, «ինքն էլ չգիտի, թէ ոնց բերի խաղաղութիւն, ինքն էլ չգիտի, թէ ինչ գին պէտք է վճարի խաղաղութեան համար:» Չուրաբեան յարցազրոյցին, ընդորոմ կը ստեղծէ հետեւողական պատրանքներ ժողովուրդին խաբելու համար, եւ իր քաղաքական ապագան կապած է նոր պատերազմի մը խզելու հետեւը եւ գնալ Արեւմուտը:

Ընդլայնելով «պատրանքներ»-ով քաղաքականութիւնը ընելու իր վերլուծումը, Չուրաբեան, հարցազրոյցի աւարտի մօտ (ձայնագրութեան 1:25:20-էն սկսեալ) կանդաղատնայ 1915-ի Յեղասպանութեան պատճառներուն, եւ կըսէ, թէ այն տեղի ունեցաւ «որովհետեւ մենք հաւատում էինք եւրոպական մեծ տէրութիւններին եւ Ռուսաստանի խոստումներին, կարանթիաներին, որ նրանք... Օսմանեան կայսրութիւնում վերջ Կիլայթերներին, Բեռլինի կոնգրեսին... հաւատում էինք չէ», եւ կը շարունակէ, ենթադրելով որ եթէ «մենք չհաւատայինք, մի քիչ աւելի պրագմատիկ տրամադրած լինէինք, չգնայինք այնքան լուրջ կոնֆրոնտացիայի եւայլն եւայլն, մենք անագին բան կը փրկէինք»:

Մէկ քայլ աւելի առաջ անցնելով, Չուրաբեան խորհուրդ կու տայ կարդալ Գուրգէն Մահարիի Այրտոյ Այգետաններ վէպը, անորադատնայու համար «ոնց իրականում այդ մարդիկ, վանեցիները, իրենք կարենային եղալ գնալ թորքական իշխանութիւններին հետ, բայց եկան կողքից, Թիֆլիսից, Ղարաբաղից, ինչ որ պրոպագանդայի ստեղծումը, Արամ Մանուկեանը եւայլն, եւայլն, եկան, խառնեցին, տարան դէպի կոնֆրոնտացիա, եւ տեղի ունեցաւ Յեղասպանութիւնը»:

Դժար է հասկնալ, թէ ինչո՞ւ Չուրաբեան իր այլապէս այնքան կուռ վերլուծումին մէջ կը բերէ Յեղասպանութեան պատճառաբանութեան բացատրական այս վարկածը եւ կը նշէ Արամ Մանուկեանը, ընդորոմ, Մահարիի գործի յղումով, զայն նկատելով ցեղասպանութեան պատճառ դարձած գործոններէն մէկը: Գիտալոգիկ տեսքով եւայլն, թէ լոյս ոչ-գիտակից վրիպում մըն է: Եւ ինչո՞ւ Արամ Մանուկեանի կերպարի Մահարիական ինքնին խնդրալարաց եւ գրական ու ոչ-գրական անագին բանավէճի նիւթ դարձած մեկնաբանութիւնը Չուրաբեանի հարցազրոյցին մէջ յաւելեալ բացատրութիւն կամ յստակացում կը բերէ Փաշինեանի հայրենի հող յանձնող քաղաքականութեան իր վերլուծումին:

Ամէն պարագայի, գիտակից թէ

անգիտակից, Չուրաբեան անկեղծ է իր, իր կուսակցութեան եւ անոր հիմնադիրին խորքային համոզումին, ընդորոմ Յեղասպանութեան առաջնահերթային պատասխանատուութիւնը պիտի փնտռէ մեր մէջ, Օսմանեան կայսրութեան հետ «կոնֆրոնտացիա»-ի երթալու փոխանակ «եղալ երթալու», եւ երոպացիներէն թէ Ռուսիայէն փրկութեան «պատրանքներ» ունենալու: Եօթանասունամեայ խորհրդային վարչակարգի պայմաններու մէջ զարգացած բոլշեւիկեան այս թէզը, անկախութեան առաջին տարիներուն վերաճեցաւ «պետական մտածողութեան», որ կտրուկ հակադրեցաւ «պատրանքային» Հայ Դատի պահանջատիրութեան եւ ՀՀ արտաքին քաղաքականութեան մէջ անբազում որպէս «Թուրքիոյ հետ առանց նախապայմաններու յարբերութիւններ» սկզբունք: Այս վերջինը երբեք չենք քննարկեցաւ քննադատական մտեցումով պարբերական վերատեսուումներու, գէթ ճշդելու համար թէ գործնական գետնի վրայ ճիշտ ինչ կրնայ նշանակել, եւ արդէ օր կարելի չէ այլընտրանքային մտեցումն սկզբունքային բանաձեւում մը:

Նիկոլ Փաշինեանը հրապարակային կերպով երբեք չէ թիրախատում Արամ Մանուկեանը: Ընդհակառակը, հաւատալով թէ պարզապէս հաւատարիմ իր ամբողջահաճոյ քաղաքական ոճին, հրապարակային իր քանի մը ելոյթներուն մէջ վեր առած է անոր կերպարը: Բայց Նիկոլ Փաշինեան քաղաքական գործիչը կազմաւորեցաւ Լեւոն Տեր-Պետրոսեանի անմիջական հովանաւորութեամբ, եւ անոր ձեռքէն բռնած մտաւ քաղաքական բեմ: Եւ 44-օրեայ պատերազմի պարտութենէն ի վեր թորքական բոլոր նախապայմաններուն ընդդառնելով կաշխատի յարբերութիւնները տեղափոխել «չթշնամանք»-ի նման սովետաբանութիւններու մակարդակ:

Մէլքոնեանի հետ իր ունեցած հարցազրոյցին մէջ Չուրաբեան փաստը կու տայ պանթուրքական ծրագրի առկայութեան իր գիտակցումին երբ կանդաղատնայ «Ձանգեզուրի միջանցք»-ի թորք-աղբրբեջանական պահանջին: Եթէ այդ գիտակցումին հասած է իր քաղաքական ուժը, որ երբ որպէս Հայոց Համագայինը շարժում իշխանութիւն եղաւ 1990-ականներուն հարցականի տակ դրաւ, մինչեւ իսկ ժխտեց, պանթուրքականութիւնը իր այժմեականացած ձեւով, ինչո՞ւ կը շարունակէ պատմութեան վերատեսուութիւնը ընդորոմ 19-րդ դարու աւարտի 20-րդ դարու առաջին երկու տասնամեակներու հայ ազգային ազատագրական պայքարը, հայկական յեղափոխութիւնը, կը վերածէ Յեղասպանութեան պատճառի, այսինքն կը պնդէ բոլշեւիկեան թէզին վրայ...:

Արամ Մանուկեանը Յեղասպանութեան պատճառ իրաւ... Ինչո՞ւ այս ցեխարածական թէզով եւ ականջ շարունակումը յիշատակին

անոր, որ Վանի հերոսամարտը կազմակերպեց, «Երեւանը չէ նրա դատարկի» պատգամեց, Մարդարայատի, Ղարաքիլիսէի եւ Բաշ Ապարանի մէջ յաղթեց, վեց դարերու ստրկութենէն յետոյ անկախ պետականութեան ծնունդ տուաւ...

Փաշինեանական աղէտը կասեցնելու հետամուտ ընդդիմութեան բոլոր քաղաքական ուժերն ու ակնառու գործիչները կարծես կը գիտակցին ուժերու համախմբման անհրաժեշտութեան: Չուրաբեանին անկասկած պիտի տեղադրել ընդդիմադիր այդ համախմբման մէջ, ոչ միայն որովհետեւ իր վերլուծումները համահունչ են ընդհանրապէս բոլոր ընդդիմադիրներու վերլուծումներուն, այլ նաեւ որովհետեւ ան բազմիցս փաստը տուած է ներքին թէ արտաքին քաղաքականութիւնը ազգային շահի պաշտպանութեան բանականութեան ուղիին բերելու ճիգերուն կարեւոր ներդրում ունենալու կարողութեան: Այս իմաստով, ընդդիմադիր ուժերու ուշադրութենէն թերեւս վրիպին պատմութեան վերատեսուութեան հետամուտ եւ Արամ Մանուկեանի նման տիպարի մը հանդէպ մեղմ ըստած ոչ-պատշաճ արտայայտութիւնները: Բայց հայ քաղաքական մտածողութիւնը ինչ որ տեղէ մը զգաստութեան ձայն պիտի բարձրացնէ նման սայթաքումներու եւ մի գուցէ պատմութեան վերատեսուութեան համոզումներուն դէմ, որոնք մօտիկ անցեալին այսօրուան Նիկոլ թէ ոչ, երկփեղկումն շատ աւելի խորքային երկփեղկումի առաջնորդեցին: Եթէ մօտիկ անցեալի եւ անմիջական ապագայի պատմական վերատեսուութիւն մը կայ, ապա եւ այդ մէկը (ինքնա)քննադատական մտեցումն է «Թուրքիոյ հետ առանց նախապայմաններու յարբերութիւններ» սկզբունքին, թէ՛ իսկական «պատրանք»-ին...

Այդ տեղը ուրկէ հայ քաղաքական մտածողութիւնը նման զգաստութեան փաստը պիտի տայ Սփիւքըն է: Թէ այս իշխանութիւններուն հեռացումը միայն դրական կրնայ ըլլալ Սփիւքի մէջ հաւաքական հիասթափութեան վերջ տալու իմաստով կասկածի առիթ չի տար: Անուամբ կարելի է յուսալ, որ «պետականամէտ» ինչ որ սփիւքի մը առաջացման հաւանականութեամբ Սփիւքը անտեսող եւ պառակտող քաղաքականութիւնը կասեցի: Բայց Սփիւքը գործնական քիչ եւ ոչինչ կրնայ ընել Հայաստանի ներքաղաքական ոլորտին մէջ, ինչ որ հարցով ստեղծելիք կամ ստեղծած կացութեան վրայ ազդելու իմաստով: Անկախութենէն ի վեր, հայկական պետական համակարգին մէջ Սփիւքին ձայնով եւ քիւով մասնակցութեան հայեցակարգ ստեղծելու քաղաքական ոչ մէկ կամեցողութեան կամ համախոհութեան նախանշան տրուած է:

Բրիւսէլի եռակողմանի յայտարարութեան ճակատագրական բացը

ԱՄՆ-ի, Եւրոմիութեան եւ Հայաստանի իշխանութիւններուն կողմէ հրապարակած միացեալ յայտարարութիւնը կը խօսի ամէն ինչի մասին, բացի Հայաստանի համար կենսական եւ անմիջական նշանակութիւն ունեցող անվտանգութեան սպառնալիքներէն: Կը խոստանայ ամէն բան, բացի թուրք եւ ադրբեջանական ոստիկան դէմ ապահովութեան շոշափելի երաշխիքներէ: Ան բացարձակապէս կանգիտանայ գոյութեան կայուն այն սուր ճգնաժամը, որուն դէմ-յանդիման կը գրտնդի մեր երկիրը այսօր:

Այս պայմաններուն մէջ, բացառիկ ուշիմութեան կարիք չունի թշնամին հասկնալու համար, որ Հայաստանի նոր «հովանաւոր»-ները երբեք հետաքրքրած չեն իր ձեռքերը «կապելով»: Անոնք երբեք հետաքրքրած չեն Հայաստանի անվտանգութեան խնդիրներու լուծման մէջ դերակատար ըլլալով:

Բրիւսէլի յայտարարութեամբ, Արեւմուտքի տէրերը յստակօրէն կը լսեն իրենց ձեռքերը եւ անգամ մը եւս Հայաստանը կը լքեն իր ճակատագրին: Աւելի ն: Անոնք գործնականօրէն կանցնին թշնամիին կողմը ռազմական հողի վրայ նժարը թեքելով ի նպաստ թուրք եւ ադրբեջանական բեւեռին: Պարզ է, որ անոնք իրենց գրաւը դրած են Կովկասի մէջ Թուրքիոյ եւ Ադրբեջանի միջոցով Մոսկուայի եւ Բրաքսէլի հակակշիռը սին յայտարարութեան վրայ: Մինչ այդ կրկին ծախսողը հայ պետականութեան կենսական շահերն են տնտեսական եւ մարդասիրական օգնութեան թափանցիկ շարժումներուն ետին:

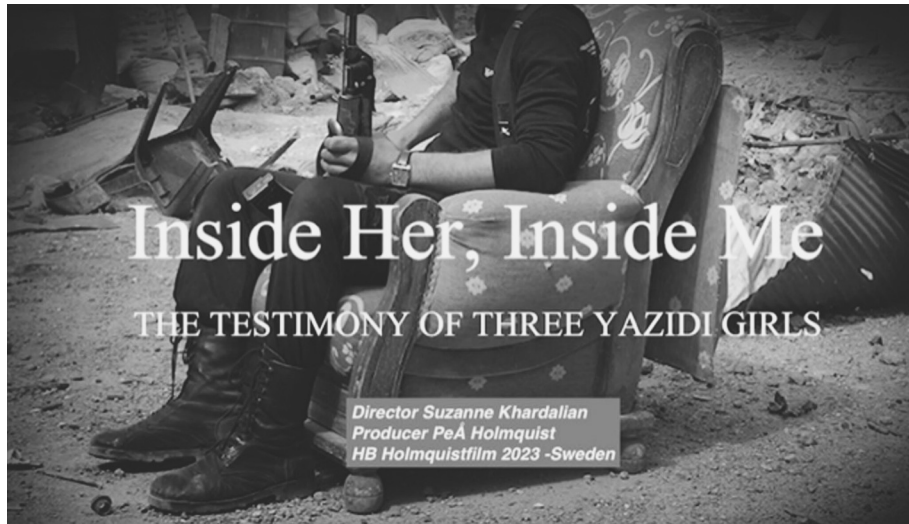
Անմիջական հետեւանքը այս միջախաղին՝ ադրբեջանական ուժերու վերջին ոտնձգութիւններն են: Կարդալ ՀՀ Արտգործնախարարութեան ստորին տեղադրած յայտարարութիւնը: Նախարարութիւնը կը փութայ ինքզինք շնորհաւորել Բաքուի կողմէ ռազմական գործողութիւններու կասեցումի մը կայ, ապա եւ այդ մէկը (ինքնա)քննադատական մտեցումն է «Թուրքիոյ հետ առանց նախապայմաններու յարբերութիւններ» սկզբունքին, թէ՛ իսկական «պատրանք»-ին...

Կարօ Արմենեան

Ընդհակառակը, հայրենի քաղաքական հատուածները ընդհանրապէս դժկամ եղած են լոյս հետեւող Սփիւքէն աւելի յանդուրձան Սփիւք մը ընդունելու որպէս գործընկեր: Այս իշխանութիւններու հեռացումը, հետեւաբար, ոչ անհրաժեշտ եւ նուազ բարարար պայման է Սփիւքը հիասթափութենէն վրիթիքականակերպումի, ուրոյն օրակարգի ստեղծման եւ քաղաքական մտածողութեան ու գործի դաշտի վերաճեալութեան մղելու համար: Այդ մէկին նախանձախնդրութիւնը պիտի գայ Սփիւք-

բէն, եւ առաջին հերթին համապիտոյն կազմակերպական ցանց եւ գորաշարժի կարողութիւն ունեցող կառոյցներու ղեկավարութիւններէն եւ շարքերէն: Որովհետեւ՝ մտահան պէտք չէ ընել, որ անկախութենէն յետոյ բոլշեւիկեան պատմական խեղափոխման վերաբանաձեւման եւ անոր «պետական մտածողութեան» տրամաբանութիւն տող ճիգերուն մէջ իրենց ներդրումը ունեցան նաեւ սփիւքեան շրջանակներ եւ անձնաւորութիւններ:

«Ռոյթը»

Տեղի է ունեցել «Նռան գոյն»-ը պարային ներկայացման առաջնախաղը Թբիլիսիի «Ռուսթալեյի» թատրոնում

Շեղանայ լրագրող, հրապարակախոս, վաերագրական ֆիլմերու հեղինակ և բեմադրիչ Միզան Խարտալեանի «Inside Her Inside Me, A Tale of Three Yazidi Women» փաստավաերագրական ֆիլմը The Wiener Holocaust Library-ի նախաձեռնությամբ, ապրիլի 30-ին պիտի ցուցադրվի Լոնդոնի մէջ:

Սիւզան Խարտալեանի «Inside Her Inside Me, A Tale of Three Yazidi Women» վաերագրական ֆիլմը՝ Ցեղասպանութեանց կանխարգիլման ահագանգող դոզանց է

Երբ 21-րդ դարու զարգացած քաղաքակրթութեան այքին դիմաց կիրականացի ամենի եղտն և միջազգային աշխարհը լուռ կը մնայ... Այս բովանդակութեան մէջ սկիզբ կտանեն Խարտալեանի հարցազրոյցները այն եզրիտի կիներուն հետ, որոնք վերապրած են ցեղասպանութեան ողբասկանը:

Խաներ և կիներ կը գերեվարին: Լամիայի տարագրութեան, խոշտանգման և ապա փախուստի ճանապարհի պատմութիւնը՝ սրբտակեղէք է և սահմոկեցուցիչ:

և եզրիտի դեռատի աղջիկներու սեռական ստրկութեան սահմոկեցուցիչ պատմութիւնները, Խարտալեան կը վերակենդանացնէ Հայոց Ցեղասպանութեան ընթացքին իր ազգին ու գերդաստանի նահապետուհիին հանդէպ կատարած եղեռնագործութիւնները՝ եզրիտիներու վկայութեանց ընդմէջէն:

Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներու պետքարտուղարութիւնը 2023 օգոստոսի 3 թաւկիր հարորդագրութեամբ կը նշէ եզրիտիներու դէմ գործուած ցեղասպանութիւնը, հաստատելով, որ ԻԼԻՊ-ը առեւանգած և սպանած է հազարաւոր եզրիտիներ ստիպելով մանուկներուն դառնալ զինեալ, իսկ կանանց ու աղջիկներուն ենթարկած սեռական ստրկութեան:

Ականատեսի հետ հարցազրոյցի ընթացքին, Հայոց Ցեղասպանութեան հետ կապուած բեմադրիչի անձնական վերջնաբերը կը ցայթին պատատիին վրայ: Երկու տասնամեակ առաջ, բեմադրիչ Խարտալեան խիզախութիւնը ունեցաւ յայտնաբերելու և հանրութեան յանձնելու իր մեծ մօր ցեղասպանութեան ժամանակահատուածին ողբասկանին նկրուած «Մեծ մօր դաջածքները» վաերագրական ժպաւէրը, ուր Խարտալեան յանդգնօրէն ծալքերը կը բանայ անձնական հոգեխոյզի մը ու կը ներկայացնէ վերապրող իր հարազատ մեծ մօր խոցուած հոգեկան ներաշխարհն ու պատմութիւնը:

Ցեղային բնաջնջումը, սպանդն ու սեռային ստրկութիւնը՝ ազգերու կենսագործունէութեան սպառնալիքներն են: Խարտալեանի փաստավաերագրական վկայութիւնը սուր ահագանգող դոզանց է համայն քաղաքակիրթ մարդկութեան, որ անպատիժ մնացած ցեղասպանութիւններու հետեւանքը՝ նոր ցեղասպանութիւններն են ու քաղաքակիրթ մարդկութեան անջնջելի խարանը:

«Inside Her Inside Me, A Tale of Three Yazidi Women» փաստավաերագրական ժպաւէրը կը սկըսի 2016-ին կայացած եզրիտի Դալայի հետ հանդիպումով: Խարտալեան կը պեղէ Դալայի գոհի հոգեվիճակը և կը յայտնաբերէ, որ այն ինչ որ Դալայի ցեղասպանական փորձառութիւնն է՝ իր եղեռնախոց ժառանգի իրավիճակն է: Գոյութեանական հասկացութեան բոլոր շերտերը ձեռքբերելով՝ բեմադրիչը կը նշուի գոհի զգայարանային ըմբռնումի (perception) շրջագիծը, ցեղի մը անեացման և միւս ճակատագրակից ժողովուրդի պատմութեան հետ առնչութիւնը:

Պատմական յիշողութիւնը վառ պահելու համար Խարտալեանի ազրու զեմքը՝ բեմադրիչի իր ոսպնեակն է: Միզանի վաերագրական ստեղծագործական միտքը կը ծաւալի պատատիին վրայ, և 21-րդ դարու քաղաքակիրթ մարդկութեան դիմաց վերստին կը բացայայտէ ցեղասպանութեան գոհ եզրիտիներու անպատմելի մղձաւանջները, բռնաբարութիւնը, կորուստը, կսկիծը, անհատի իրատունքի ոտնահարումը, բռնի կրօնափոխութիւնը, և այլ տիպի հոգեկան կոտորանքներ ու մորմոքներ, որոնք ցկեանս պիտի հալածեն գոհը, վերապրողն ու բռնադատուածը:

2012 թաւկանի Ապրիլին կը մահանար Խարտալեանի «Մեծ մօր դաջածքները» ֆիլմի վկաներէն՝ 105-ամեայ Մարիա Վարդանեանը: 1915-ին, յանցագործներն ու բռնակալները դաջածքները դրոշմած էին Մարիային և իր նման 300.000 այլ գերեվարած հայուհիներու մարմիններուն՝ դէմքերուն և ձեռքերուն վրայ: Մարիայի մահուն առիթով, Խարտալեան գրած էր. «Հպարտ հայուհի, ուժեղ կին, որ քաջութիւնն ունեցաւ ըսելու այն ինչ որ կարելի չէր ըսել, պատմել: Պատմեց ու պատգամեց երբէք չմոռնալ, երբէք...»:

Ականատեսներու վաերագրականութիւնը փաստագրելու գործընթացին մէջ, բեմադրիչը ձեռք կերկարէ գոհերուն և տրամախօսութեան հարորդակից պահերը կը ստեղծէ, որու ընթացքին ծալք-ծալք կը բացվին եզրիտիներու խաչելութեանց պատմումները: Մինժառի 7500 եզրիտի կիներու ստրկացումն ու բռնաբարումը կը համապատասխանէ Հայոց Ցեղասպանութեան կիներու դէմ գործուած բռնութեանց արհաւալից արարին: Վերապրող Լամիան Քոչու գիւղէն է: ԻԼԻՊ-ի ահաբեկիչները գիւղը գրաւելով եզրիտիներուն երեք օրան պայմանաժամ կու տան իսլամադաւան դառնալու: Եզրիտիները կը մերժեն: 2014 թաւկանի օգոստոսի 15-ին կը սկսի Քոչուի սպանդը: 600 տղամարդ կը գըլխատին, իսկ հարիւրաւոր երե-

ԻԼԻՊ-ի ահաբեկիչներու կողմէ եզրիտիներու ցեղասպանութեան, եզրիտի կանանց առեւանգման, բռնաբարութեան մասին վաերագրելով, Դալայի, Ղասուրի և Լամիայի վկայութիւններով բեմադրիչը պատմական յիշողութեան կամուրջը կը կառուցէ ճակատագրակից հայ և եզրիտի ազգերու դժնդակակից պատմական ողբերգութեանց: 5 տարի Գերմանիոյ մէջ արխիւագրելով՝ եզրիտուհիներու ցեղասպանութեան արհաւիրքի

Սիզան Խարտալեանի վաերագրական միւս ֆիլմերն են. Back to Ararat (1988); Unsafe (Ground 1993); The Lion from Gaza (1996); Her Armenian Prince (1997); From Opium to Chrysanthemums (2000); Where Lies My Victory (2002); I Hate Dogs (2005); Bullshit (2006); Young Freud in Gaza (2009); Grandma's Tattoos (2012); The Camel (2014); The Other Jerusalem (2017).

Վահագն Գարագաշեան «Չորիզոն»

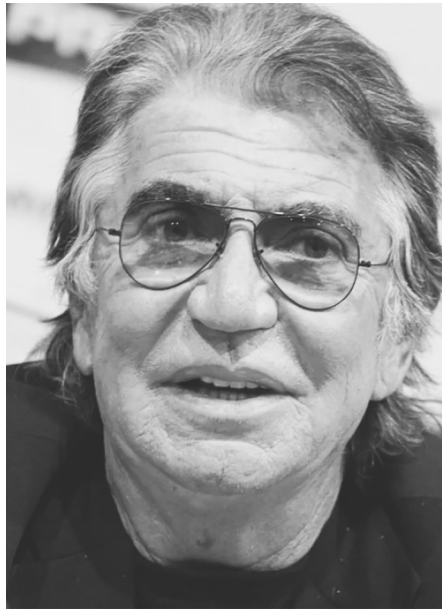

ՀՀ ԳԳՄՍ նախարարութեան, Վրաստանում Հայաստանի և Ֆրանսիայի դեսպանութիւնների, Ֆրանսիական ինստիտուտի աջակցութեամբ Թբիլիսիի «Ռուսթալեյի» թատրոնում կայացել է Մերզէ Փարաջանովի ծննդեան 100-ամեակին նիւրած «Նռան գոյն»-ը հայ-ֆրանսիական պարային բեմադրութեան առաջնախաղը: ԳԳՄՍ-ից News.am-ին յայտնում են, որ ներկայացումը նիւրած է Մերզէ Փարաջանովի ծննդեան 100-ամեակին և ընդգրկուած է յոբելեանական միջոցառումների ծրագրում: Ներկայացմանը հետեւել են դեսպաններ, դիւանագէտներ, բարձրաստիճան պաշտօնեաներ: «Նռան գոյն»-ը ներկայացումը

ջերմ ընդունելութիւն է գտել հանդիսատեսի կողմից՝ արժանանալով յոտնկայս ծափահարութիւնների և բուռն արձագանգի: Բեմադրութեան հեղինակը Ֆրանսիայում յայտնի պարուստոց Մուրադ Մերզոկին է: Գաղափարի հեղինակը Ֆրանսիայում գործող «Մաթէ-Աթոր» թատերական միութեան գեղարուեստական ղեկավար Մաթէ Խաչատրեանն է: Բեմադրութեան երաժշտութիւնը գրել է «Հող արթուն» խումբը, իսկ բեմական հագուստների ձեւաորումն իրականացրել է Էդգար Մանուկեանը: Ներկայացմանը ներգրաւած 7 պարողներից երկուսը հրաւիրուած են Հայաստանի Հանրապետութիւնից: News.am

Մահացել է աշխարհահռչակ դիզայներ Ռոբերտո Կաւալլին

83 տարեկանում մահացել է աշխարհահռչակ իտալացի դիզայներ Ռոբերտո Կաւալլին, այս մասին յայտնում են Roberto Cavalli բրենդի ինստագրամեան էջում: «Մեծ վշտով այսօր մեր վերջին հրաժեշտն ենք տալիս մեր հիւնադրին՝ Ռոբերտո Կաւալլինին: Ֆլորենսիայում իր համեստ ուղոց Ռոբերտոն հասաւ յաջողութեան դառնալով համաշխարհային անուն, որը սիրուած էր ու յարգուած բոլորի կողմից: Բնատուր տաղանդով ու ստեղծագործականութեամբ օժտուած Ռոբերտոն կարծում էր, որ իւրաքանչիւրը կարող է բացայայտել իր ներսի արտիստին: Ռոբերտո Կաւալլիի ժառանգութիւնը կայրի նրա կրեատիւութեան, բնութեան հանդէպ սիրոյ և նրա ընտանիքի շնորհիւ, որոնց նա պաշտում էր»,- ասուած է հարորդագրութեան մէջ: Նորաձեւութեան դիզայներն ունէր վեց երեխայ. վերջինը որդին՝ Ջորջիօն, ծնւել է 2023 թաւկանին, երբ դիզայները 82 տարեկան էր: Կաւալլին ծնւել է 1940 թաւկա-

նին՝ Ֆլորենցիայում: Նա ընդունւել է Արուեստի ակադեմիա, որտեղ սովորել է ինտերիերի դիզայն, երբէք դիպլոմ չի ստացել, բայց սկսել է աշխատել տեքստիլով: Դիզայները 1970-ականներին հիմնել է իր սեփական ապրանքանիշը՝ Roberto Cavalli-ն:

«Արցախի կանայք հայկական հիմնախնդիրների մասին, աղետի եւ պայքարի պատմութիւններ» խորագրով պանելային քննարկում

«Հայկական առաքելություն» բարերործական հիմնադրամը ու թ. ապրիլի 7-ին կազմակերպել է «Արցախի կանայք հայկական հիմնախնդիրների մասին. աղետի եւ պայքարի

պատմություններ» խորագրով պանելային քննարկումը: Բացման ողջոյնի խօսքում հիմնադրամի տնօրէն Սիրանուշ Ասատրեանը շնորհատրել է ներկաներին մայրության եւ

գեղեցկության տօնի առթիւ՝ ցանկանալով, որ իրենց ուժն ու պայքարի ոգին փոխանցւի բոլոր հայ կանանց ու մայրերին դրանով իսկ նպաստ բերելով վերստին ազատ Արցախ

ունենալու բոլորիս մեծ գործում: Պանելային քննարկման ժամանակ բանախօսել են լրագրողներ Օնովիան Բարխուդարեանը, Աննա Մանգասարեանը, Ալինա Աղաբաբեանը, Հայրուշի շրջանի վարչակազմի աշխատակազմի երիտասարդուհեան եւ մշակույթի հարցերի բաժնի վարիչ Երազիկ Հայրիեանը, ԱՀ եւ ՀՀ նախկին պետական ծառայող, ներկայումս քաղաքացիական ակտիվիստ Արեգա Յովսէփեանը:

Բանախօսները պատմել են շրջափակման, պատերազմի եւ բռնի տեղահանության ժամանակաշրջանի դժարությունների, դրանք վերապրելու եւ յաղթահարելու պատմությունների մասին: Անդրադարձ է եղել նաեւ առհասարակ Հայաստանի եւ Արցախի, ինչպէս նաեւ արցախցիների ներկայիս սոցիալ-մշակութային հիմնախնդիրներին եւ դրանց լուծման միջոցներին յատուկ ընդգրծելով կանանց դերի նշանակությունը:

Ձուգահեռներ են տարել նաեւ մեր օրերի եւ 1990-ականների պայքարի ու արցախցիների տոկոսների միջեւ արձանագրելով, որ վերջնական յաղթանակի հանդէպ հաւատը յաղթանակն ապահովող կարեւոր պայման է: «Եթէ ես յոյսը չունենամ, որ մի օր գնալու եմ Արցախ՝ մեր տունը, եղբայրական գերեզման, Շուշի, ես պարզապէս կը դադարեմ ապրելը», - նշել է բանախօսներից Ա. Յովսէփեանը:

Ա. Աղաբաբեանն իր ելոյթում, ի շարքս պատերազմի ականատես լինելու անձնական սպորտների ներկայացման, անդրադարձել է նաեւ Հայաստանի սահմանների եւ տա-

րածքների ներկայիս վտանգաժութեանը, ինչպէս նաեւ երկարամեակէտ եւ տեւական յաղթանակի համար իշխանութեան փոփոխութիւնից բացի նաեւ բնակչութեան զանգաժային ոգեփոխութեան եւ ճգնաժամային տոկոսների բարձրացման հարցերին:

Ե. Հայրիեանն իշխատակել է արցախեան ինքնատիպ ենթամշակութիւնը, այդ թում բարբառների ու խօսաժողովների վտանգաժութեան հարցը: Ծառայած քննարկման ընթացքում ներկաները կիսել են պատմություններով, որ ՀՀ ներկայիս իշխանութիւնները խոչընդոտում են արցախցիների միասին համախումբ բնակելու եւ դրա միջոցով սեփական խմբային դիմագիծն ու ենթաինքնութիւնը պահելու փորձերը:

«Հայկական առաքելություն» հիմնադրամն ակտիւ գործունէութիւնն սկսել է 2023 թ. սեպտեմբերին՝ Արցախի ժամանակաւոր հայաթափման օրերից: Կազմակերպութեան գործունէութիւնն ուղղւած է բռնի տեղահանւած արցախցիներին տարաբնույթ աջակցութեան ցուցաբերմանը: Հիմնադրամի գործունէութեան կարեւորագոյն սկզբունքներից մէկն իրականացող ծրագրերի աստիճանական ընդլայնումն է ու դրանց շարունակականութեան ապահովումը: Մինչ այս պահը «Հայկական առաքելություն» հիմնադրամն աջակցել է 1500 արցախցու, որից 406-ը երեխաներ, աշխատանքով ապահովել 5 ընտանիքի, կազմակերպել 31 մասնագիտական դասընթաց եւ ամենօրեայ 2 միջոցառում:

Yerkir

ՀՀ ԱԺ «Հայաստան» խմբակցութեան պատգամաւոր Քրիստինէ Վարդանեանը ներկայացրել է «Հայկական առաքելութեան» կազմակերպած միջոցառումից դրագներ, նշելով

«Պատերազմի ժամանակ 3 երեխաներիցս 2-ին թողնում էի տանը, մէկին վերցնում էի հետս: Մտածում էի, որ եթէ յանկարծ որեւէ մէկիս բան լինի, գոնէ ընտանիքի մի մասը ողջ մնայ: Բայց չնայած այս զգացողութիւններին, ես գիտակցում եմ, որ պայքարին այլընտրանք չկայ»:

Ըստ նա Ալինա Աղաբաբեանի պատմությունը պատերազմի ընթացքում իրենց ընտանիքի վերապրածի մասին:

«Երբ Արցախում էինք, երեխաստում էր գնամ դրսում սովորել: Հիմա, երբ Հայաստանում ենք, անընդհատ հարցնում է՝ երբ ենք ետ Արցախ գնալու»:

Սա էլ Օնովիան Բարխուդարեանի արձանագրումն է Արցախ վերադարձի քննարկման ուղղութեամբ

Պատերազմի օրերին 3 երեխաներիցս 2-ին թողնում էի տանը, որ գոնէ ընտանիքիս մի մասը ողջ մնար. աղետի ու պայքարի պատմութիւններ

աշխատելու համատեքստում:

Գլուխ շրջում ու ներքեւ եմ նայում, Տաթևիկ Վիրաբեանն է՝ Արցախում ապրած կին, ում ընտանիքի մի մասը սեպտեմբերեան դէպքերին դէռ Արցախում էր ու Տաթևը ցոյց էր դուրս եկել, որովհետեւ չգիտէր ուրիշ ինչ կարող է իր ընտանիքի համար անել այդ պահին: Բսկ Տաթևի ոտքին տեղաշարժը հսկող սարքն է, որովհետեւ այդ ցոյցերի ար-

դիւնքում Տաթևը 2 ամսով կալանաւորեց ու հիմա ընթանում է իր դատավարութիւնը:

Այսօր առաւօտանից արցախցի ու Արցախի հետ ամուր կապերով կապուած կանանց պատմություններն են լսում պատերազմի, բռնկադայի, Արցախից բռնի տեղահանութեան մասին:

Ու չնայած մեր դեռեւս չընդհատող պարտությունների շղթային, բո-

լոր այս կանայք իրենց օրինակով ցոյց են տալիս, որ մարդը կարող է յաղթել անյաղթելի թացող երեւոյթներին:

Ահա այսպիսի ապրիլի 7: Շտրեհակալութիւն Հայկական առաքելութիւնը կազմակերպած միջոցառման համար: Հայկական նախագիծ / Armenian Project»: Յիշեցնենք՝ «Հայկական առաքելութիւն» բարերործական հիմնադրամը

մայրութեան եւ գեղեցկութեան տօնի առթիւ կազմակերպում է «Արցախի կանայք հայկական հիմնախնդիրների մասին. աղետի եւ պայքարի պատմություններ» թեմայով պանելային քննարկում:

Արծիկ Միևասեան. «Առանց հանրաքւէի Զայաստանից որեւէ տարածք չի կարող փոխանցւել»

Բշխանութիւնը խօսում է խորհրդային սահմանների մասին, բայց Ադրբեջանը ընդունում է այդ սահմանը: Այս մասին ապրիլի 12-ին, ՀՀ ԱԺ-ում լրագրողների հետ գրոյցում նշել է ՀՀ անդամ, ՀՀ ԱԺ «Հայաստան» խմբակցութեան քարտուղար Արծիկ Միևասեանը:

«Բա որ ընդունում է, ինչը է կրակում: Կամ դուք ծանօթ էք Ադրբեջանի Մահմանադրութեանը, իրենցանկախութեան փաստաթղթերին: Այնտեղ գրած է խորհրդային սահման: Հակառակը, Ադրբեջանը հրաժարուել է ԽՍՀՄ պայմանագրերից: Այնին սասց Ալմա-Աթայի հռչակագրին համաձայն եմ, երբ պէտք էր իրեն Արցախը գաւթելու, նաձէրու համար: Հիմա ինչը է չի տալիս Ալմա-Աթայի անունը: Ալմա-Աթայի փաստաթուղթը որեւէ իրաւական հիմք չէ, իրաւական հիմքը այն արձանագրութիւնն է, որը Ադրբեջանը պաշտօնապէս իր համար գործողութեան մէջ է դրել 1993-ի սեպտեմբերի 24-ից: Այդ արձանագրութեան երկրորդ մասում յստակ ասած է, որ երկրների համար այս համաձայնագրի կէտերը կողմերի համար ուժի մէջ են մտնում

պաշտօնապէս անդամակցելու պահից: Ըստ այդմ, եթէ Նիկոլ Փաշինեանն Ալմա-Աթայի հռչակագիրն է հիմք ընդունում, 1993 թականի սեպտեմբերի 24-ի դրութեամբ հաստատուած շփման գիծը պէտք է լինի սահմանագրութեան հիմքը, եւ դա հիմք ընդունելով դու պէտք է կատարես ճշգրտումներ», - ասաց նա:

Արծիկ Միևասեանի խօսքով՝ ՀՀ ինքնիշխան իրաւագորութեան տակ գտնուող տարածքները նրանք են, որոնք 1993-ի սեպտեմբերի 24-ի դրութեամբ այդ տարածքներում գործել է ՀՀ օրէնքը, եւ երկրորդ, բոլոր այն տիրուածքները՝ Արծիկեանի, Հայաստանի բռնազաւթած այն տարածքների նկատմամբ, որոնք խորհրդային ժամանակահատուածում պատկանել են Հայաստանին»:

Պատգամաւորը յստակեցրել է, որ առանց հանրաքւէի ՀՀ գործող իշխանութիւններն իրաւասու չեն որեւէ տարածք փոխանցելու Ադրբեջանին:

News.am

Միեր Մելքոնեան. «Փաշինեանը հայ ժողովրդի եւ մեր անկախ պետականութեան «դատավճիռն» է»

Փաշինեանը հայ ժողովրդի եւ մեր անկախ պետականութեան «դատավճիռն» է: Այս մասին ֆէյսբուքեան իր էջում գրել է ՀՀ Երիւանկի Մարգարիտ կոմիտէի ներկայացուցիչ, ՀՀ ԱԺ «Հայաստան» խմբակցութեան պատգամաւոր Միեր Մելքոնեանը:

«Հայաստանի Հանրապետութեան գործող ղեկավարութիւնը համակարգած կերպով փորձում է ոչնչացնել այն ամէնը, ինչը դառնի ընթացքում ստեղծել է հայ ժողովուրդը: Սկզբում մեր յաղթանակած բանակը, ազգային արժէքներն ու ասանդոյթները, մշակոյթն ու հայկական ընտանիքը:

Յետոյ՝ հաւատը թիրախաւորելով Հայ Առաքելական Սուրբ Եկեղեցին եւ փոխառնելը առաջարկելով այն, ինչը կեղծ է եւ հակազգային:

ՔՊ-ական խմբակը փորձում է մեզանից խլել մեր պատմութիւնը՝ խեղաթիւրելով փաստերը եւ յորինելով ինչ-որ նոր իրա-

դարձութիւններ:

Հիմա էլ նրանց թիրախում է յայտնել պատմական Հայաստանը...:

Ակնյայտ է, որ այս ամէնն արում է թշնամիներին հաճոյանաւոր եւ սեփական իշխանութիւնը պահելու համար:

Պարզ է, որ գործող իշխանութեան շատ ներկայացուցիչներ, ըստ երեւոյթին, այս կերպ փորձում են կայանալ: Բայց նրանց ընտրած ճանապարհը սխալ է: Անելին վտանգաւոր ու կործանարար:

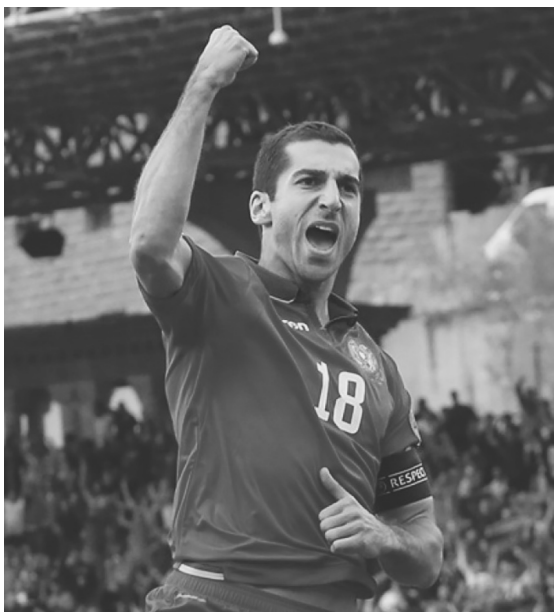
Նման ապագային քայլերը երբեք չեն մտաւելի: Ժողովուրդը, որից փորձում են խլել ազգային ինքնութիւնը, պատմութիւնը, եկեղեցին, լեզուն, մշակոյթը երբեք չի ների նրանց...:

Այնուամենայնիւ, տեղին է հիշել ռուսական ժողովրդական իմաստութիւնը. «Ռուսաձանը փոթորիկի ժամանակ մտածում է միայն փրկել սեփական կաշին»:

ՄԱՐԶԱՆԱԼ

Ֆանտաստիկ մարդ է եւ հիանալի խաղացող. «Ինտեր»-ի մարզիչը կրկին գովել է Ջենրիխ Մխիթարեանին

«Ինտեր»-ի գլխավոր մարզիչ Միտոն Բնազին հերթական անգամ բարձր է գնահատել Հայաստանի հասարականի նախկին ասագ եւ «Ինտեր»-ի կիսապաշտպան Ջենրիխ Մխիթարեանի խաղը այս անգամ «Ուդինեզե»-ի նկատմամբ տա-

րած յաղթանակից յետոյ: Դաւիդ Ֆրատտեսիի գոլը խաղի վերջին րոպէներին օգնեց «Ինտեր»-ին յաղթանակ կորզել (2:1): Այժմ առաջնութիւնը կրկին նաճելու համար թիմին անհրաժեշտ է 7 խաղում վաստակել ընդամենը 8 միտր, այսինքն՝ տիտղոսը կարելի է ապահոված համարել:

Մարզիչը նշել է, որ Ջենրիխ Մխիթարեանն այժիմ ընկալ արդիւնաւէտ խաղով ամբողջ խաղի ընթացքում, յատկապէս կարեւոր էր, երբ նետուց պաշտպանութեան ու խանգարեց «Ինտեր»-ի դարպասապահի դէմ դուրս եկած Ֆլորիան Թովենին:

Eurosport-ի վարկածով Ջենրիխ Մխիթարեանը ճանաչել է հանդիպման լաւագոյն ֆուտբոլիստ:

Ինչպէս նշում է իտալական ezio One Football-ը, Մխիթարեանը նաեւ մեծ ծաւալի աշխատանք է կատարել յարձակման գծում՝ ստեղծելով երկու իրական գոլային պահեր Լաուտարո Մարտինեսի եւ Դիմարկոյի համար:

Նա շատ փոխանցումներ է կատարել դաշտի կենտրոնից դէպի յարձակում, ընդդրում՝ յարձակման գծի համար նրա ճշգրտութիւնը շատ բարձր է եղել (93%):

Բացի այդ, չնայած տարիքին, Մխիթարեանն այժիմ է ընկել մեծ շարժունակութեամբ եւ լաւ վազողով:

Yerkir.am

ՖԻՖԱ-ի նախագահ.

«2030 թւականի աշխարհի առաջնութիւնը կը միաւորի ամբողջ աշխարհը»

ՖԻՖԱ-ի նախագահ Ջանի Ինֆանտինոն կարծում է, որ 2030 թւականի աշխարհի առաջնութիւնը կը միաւորի ամբողջ աշխարհը: Մրցաշարը տեղի կունենայ Արգեն-

տինայում, Բուսանիայում, Մարոկկոյում, Պորտուգալիայում, Պարագուայում եւ Ուրուգուայում: Հարաւային Ամերիկայի երկրները կը ներդրեն միայն առաջին երեք խաղերը: Պարագուայում CONMEBOL-ի կենտրոնականում տեղի ունեցած միջոցառման ժամանակ ֆունկցիոները յայտարարել է:

«2030 թւականի աշխարհի առաջնութիւնը կը լինի իւրօրինակ մի բան, դա կը լինի հարիւրամեակին նւիրած աշխարհի առաջնութիւն: Դա կը լինի աշխարհի առաջնութիւն, որն իսկապէս կը միաւորի աշխարհը:

Երբ մենք սկսեցինք խօսել 2030 թւականի մասին, ինձ համար պարզ դարձաւ, որ մենք պետք է ինչ-որ իւրայատուկ բան մտածենք, քանի որ բոլորս պետք է յիշենք ֆուտբոլի պատմութիւնը»,- Ինֆանտինոյի խօսքն է մէջբերել FIFA-ի մամուլի ծառայութիւնը:

Tert.am

13 տարի անց յաղթանակ տօնեցին՝ ՀՀ ֆուտբոլի կանանց հաւաքականը յաղթել է Բուլղարիայի թիմին

Կանանց Հայաստանի ազգային հաւաքականը պատմական յաղթանակ է տօնել: Հայաստանի ֆուտբոլի ֆեդերացիան յայտնում է, որ մեր թիմն արտագնայ խաղում յաղթել է Բուլղարիայի ընտրանում:

«13 տարի անց տօնեցինք առաջին յաղթանակը պաշտօնական խաղում»,- տեղեկացնում են ֆեդերացիայից:

Նշենք, որ հաւաքականը Բուլղարիայի հանդէպ յաղթանակ է տօնել 2:3 հաշուով:

Աւելի վաղ ապրիլի 5-ին, Հայաստանի հաւաքականը 2025 թ. Եւրոպայի առաջնութեան ընտրական մրցաշարի խաղում Արմաւիրում պարտուց Ռումինիայի հաւաքականին 0:1 հաշուով:

Yerkir.am

ՕԳՏԱՆԿԱՅԻՆ ԿՐԻՏԵՐ

Ինչ փոփոխութիւններ տեղի կունենան մարդու օրգանիզմում ընդամենը մէկ շաբաթով շաբաթից հրաժարելու դէպքում

Մասնագէտները ներկայացրել են 10 փոփոխութիւն, որոնք տեղի են ունենում մարդու օրգանիզմում ընդամենը մէկ շաբաթով շաբաթից հրաժարելու դէպքում, գրում է յունական Pronews.gr կայքը:

Շաբաթը պարունակում է սննդամթերքի մի շարք տեսակներում, յատկապէս վերամշակում անցած մթերքում, ինչպիսին են սոսնձերը, կիսաֆարֆիկատները, պահածոյացած մրգերը եւ այլն: Չնայած այն բանին որ շաբաթն օրգանիզմի համար էներգիայի աղբիւր է հանդիսանում, դրա չարաշահումը կապուած է ճարպակալման, սրտանօթային հիւանդութիւնների ու առողջական մի շարք այլ խնդիրների զարգացման հասանակութեան բարձրացման հետ:

Մտնակարգից շաբաթի բացառումն անգամ կարճ ժամանակով դրական ազդեցութիւն է ունենում օրգանիզմի վրայ: Մասնատրայպէս, մարդն ազատուում է մոռացկոտութիւնից ու ա-

ւելի հեշտ է կենտրոնանում առաջադրարքների վրայ: Բացի այդ, շաբաթի գործածութեան կրր-ճատումը նազեցնում է նաեւ երկրորդ տիպի շաբաթային դիաբետի զարգացման, բշտիկների առաջացման, բերանի խոռոչի տհաճ հոտի, ինչպէս նաեւ հորմոնալ դիսբալանսի վտանգը:

Շաբաթի գործածութիւնը կապուած է նաեւ դէպրեսիայի զարգացման բարձր վտանգի հետ, մինչդեռ դրանից հրաժարելը բարելաւում է հոգեկան առողջութիւնն ու իմունային համակարգը:

Մտնակարգում շաբաթի քանակութեան նազեցումը նաեւ նպաստում է մաշկի աւելի դանդաղ ծերացմանն ու բարելաւում է բերանի խոռոչի առողջութիւնը: Բացի այդ, շաբաթի սահմանափակումը կարող է բարձրացնել լիբիդոն ու դրական ազդեցութիւն ունենալ սեռական կեանքի վրայ:

Tert.am

Գիտնականները յայտնաբերել են մարդկանց տեսողական ընկալման արագութեան տարբերութիւններ

Դուրիսի Թրինիտի-կոլէջի հետազոտողները յայտնաբերել են, որ մարդիկ խիստ տարբերում են տեսողական ազդանշանների ընկալման արագութեամբ: Ունանք արագ են ընկալում փոփոխուող տեսողական ազդանշաններն այնպիսի յաճախակիութեամբ, որոնք անհասանելի են միւսներին, այլ խօսքով՝ ունանք աւելի մեծ քանակութեամբ տեսողական տեղեկութիւն են ստանում ժամանակի որոշակի միջակայքում, քան միւսները:

Հետազոտութեան արդիւնքները հրատարակել են PLOS One ամսագրում:

Այս յայտնագործութիւնը վկայում է այն մասին, որ ունանք ունեն բնածին առաւելութիւն որոշակի իրավիճակներում, երբ ռեակցիայի ժամանակն ունի վճռական նշանակութիւն, օրինակ՝ գնդակով մարզական մրցումներում:

Արագութիւնը, որով մենք ընկալում ենք աշխարհը, յայտնի է որպէս մեր «ժամանակային ընկալունակութիւն» եւ շատ բանով նման է համակարգչային մոնիտորի թարմացման յաճախակիութեանը:

Գիտնականները պարզել են, որ տարբեր մարդիկ այս հարցում տարբերութիւններ ունեն, իսկ դա նշանակում է, որ ունանք փաստօրէն «վարկեանում աւելի շատ պատկերներ» են տեսնում, քան միւսները:

Գիտնականներն օգտագործել են «շողարձակումների միաձուլման կրիտիկական շեմը՝ յաճախակիութեան առաւելագոյն ցուցիչը, որի դէպքում մարդը կարող է ընկալել

լոյսի շողացող աղբիւրը:

«Մենք առայժմ չգիտենք, թէ ինչպէս են այդ տարբերութիւններն ազդում մեր առօրեայ կեանքի վրայ, բայց կարծում ենք, որ անհատական տարբերութիւններն ընկալման արագութեան մէջ կարող են դրսեւորել այն իրավիճակներում, որոնք կապուած են բարձր արագութեան, հետ, երբ կարող է պահանջել որոշել արագ շարժող օբիեկտի գտնելու տեղը կամ արագ հետեւել դրան, օրինակ՝ գնդակով մարզախաղերի ժամանակ: Դա վկայում է այն մասին, որ ունանք կարող են առաւելութիւններ ունենալ միւսների հանդէպ մինչ այն պահը, երբ կը հարւածեն գնդակին կամ կը վերցնեն կոնտրոլիտրոն ու կը մտնեն մի ինչ-որ ֆանտաստիկ ռեալիտի-աշխարհ»,- նշել են հետազոտողները:

NEWS.am

ՎՇՏԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Այսու անձնապես եւ յանուն մեր Պարզամտորական ժողովի, Թեմական, Կրօնական խորհուրդների եւ ողջ ժողովականության խորազգաց ցատկային ենք յայտնում՝ Արժ. Ս. Մահակ քինյ. Խոսարովեանին, Խոսարովեան եւ Մովսիսեան ընդանիքներին եւ միւս բոլոր հարազատներին, իրենց կրած ծանր ու անփոխարինելի կորստի՝

ՏԻՐԱՍԱՅՐ՝

ԹԱԳՈՒՅԻ ՄՈՎՍԻՍԵԱՆԻ

(ԽՈՍՐՈՎԵԱՆ)

ցաւալի մահուան առթիւ:

Աղօթում եւ մաղթում ենք, որ Աստուծոյ Իր լոյսերի մէջ հանգնեցնի նորոգ հանգուցեալի հոգին եւ իր հարազատներին Ս. Նոգու մխիթարութիւն պարգեւի:

ՍԵՊՏԵՄԲՐ 2024 ՍԱՐԳՍԵԱՆ ԱՌԱՋՆՈՐԳ ԹԵՂԵՐՆԵՐ շԱՅՈՑ ԹԵՄԻ

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

Այսու մեր խորին շնորհակալութիւններն ենք յայտնում՝ Թեհրանի հայոց թեմի բարեխնամ առաջնորդ՝ Գեղ. Ս. Մեպուի Ս. արք. Մարգրեսեանին, Ն. Մ. «Արարատ» կազմակերպութեանը, «Ալիք» հասարակութեանը, կառույցներին եւ բոլոր ազգական-բարեկամներին, ծանօթներին, ընկեր-ընկերուհիներին, ովքեր անձամբ, հեռախօսով ու մամուլի միջոցով վշտակցեցին մեզ, մեր կրած ծանր եւ անփոխարինելի կորստի, մեր շաք սիրելի՝

ՀՐԱԶ

ԶԱՐԻՖԵԱՆԻ

ցաւալի մահուան առթիւ:

ԶԱՐԻՖԵԱՆ ԸՆՏԱՆԻՔ

ԱԼԻՔ

Օրաթերթ

Արտոնատեր՝ ԱԼԻՔՆԻ ԱԶԵՍԵԱՆ
 Գեղարքայի (0098-21) 88768567 - 88761154
 Գեղարքայի (0098-21) 88760994
 Փոստարկը՝ 11365-953 Թեհրան - Իրան

روزنامه سیاسی، اجتماعی، ادبی و هنری
آلیک
 صاحب امتیاز: موسسه جمعیت ادبی آلیک
 مدیر مسئول: آلبرت مجتبیان
 خیابان شهروندی شمالی، خیابان شهید محبی، پلاک ۱۶
 کدپستی: ۱۵۵۸۳۳۹۱۱

تهرآن صندوق پستی: ۱۱۳۶۵-۹۵۳
 تهران: (0098-21) 88768567 - 88761154
 فاكس: ۸۸۷۶۰۹۹۴
 چاپخانه آلیک: ۸۸۷۶۸۵۶۷ - ۸۸۷۶۱۱۵۴

ALIK ARMENIAN DAILY

Addr.: 16, Shahid Mohebi Ave., North Sohravardi Ave.,
 Tehran 15588339 11, Iran P. O. Box: 11365-953
 Tel.: (0098-21) 88768567 - 88761154
 Fax: 88760994

E-mail : info@alikonline.ir
 www.alikonline.ir

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Օժանդակելու համար օրաթերթիս՝ կարող էք ձեր հին թղթերը յանձնել

«Ալիք» օրաթերթին՝ առաւօտեան ժամը 8-ից մինչեւ ժամը 20:00-ը

(Մեծ քանակութեան պարագայում՝ նախապէս համադրելու խնդրանքով) հետեւեալ հասցեով.

Հիւսիսային Սոհրեարդի պող., Սոհրեի փողոց, համար 16
 Գեղ.՝ 88761154

«ԱԼԻՔ» ՕՐԱԹԵՐ

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Այսու տեղեկացնում ենք, որ «Արարատ» մարզաւանի բացօթեայ ընթրիքները վերսկսելու նպատակով, համագործակցութեան եւ հրաւիրում խոհանոցային կապալառուներ եւ վարձակալներ, հետեւեալ բաժինների աշխատանքների համար՝

- Խորոված եւ տաք ուտեստներ
- Պիցցա
- Սալադ բար
- Սանդիչ բար
- Գետնախնձոր բար
- Զաֆի շափ

Թեկնածուներից խնդրում ենք աշխատանքային օրերում, ժամը 9:00-ից 15:00-ը դիմել «Արարատ» մարզաւանի գրասենեակ: Զնարար է նաեւ աշխատանքային ռեզումէն յղել՝ info@ararat.org էլ-հասցէին կամ 09912708497 WhatsApp-ի համարով:

Յաւելեալ տեղեկութիւնների համար կապել 88030224-7 հեռախօսահամարներով:

www.ararat.org
telegram.me/araratorg
Instagram/Ararat_organization

Հ. Մ. «ԱՐԱՐԱՏ» Կ.

ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿԻ

ԼԻԱՅՔԻ ԵՒ ԱՄԱՆ ԼԻԱՅՈՂ

ՄԵԾԵՆԱԿԵՐԻ ԼՈՐՈՒՈՒՄ
 ԲՆԱԿԱՐԱՆՈՒՄ

Նեո. 26320084 եւ 09124187835,
 Վահիկ Իսկանդարեան

Computer AGMA

Համակարգչային ընկերութիւն

خرید و فروش کامپیوتر
 ارتقاء سیستم
 سرویس در محل

سخت افزار
 نرم افزار
 شبکه

Tel: 88849305 & 88842385
 ایرانشهر شمالی، کوچه نوشهر، پلاک ۲۲، واحد ۶

ԱԼԻՔ-ի

Internet-ային էջն է՝
www.alikonline.ir

ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ՀՐԱԵՐ

Հ. Մ. «Արարատ» կազմակերպութիւնն իր աշխատակազմը լրացնելու նպատակով՝ աշխատանքի է հրաւիրում հետեւեալ անձանց՝

- Դրամարկդի պարասխանապուր (մեքանիկ)
- Սրահների պարասխանապուր (մեքանիկ Եւ Մասնաւոր)
- Սպասարկողներ (Կարսոն)

Թեկնածուներից խնդրում ենք աշխատանքային օրերում, ժամը 9:00-ից 15:00-ը դիմել «Արարատ» մարզաւանի գրասենեակ: Զնարար է նաեւ աշխատանքային ռեզումէն յղել՝ info@ararat.org էլ-հասցէին կամ 09912708497 WhatsApp-ի համարով:

Յաւելեալ տեղեկութիւնների համար կապել 88030224-7 հեռախօսահամարներով:

www.ararat.org
telegram.me/araratorg
instagram/Ararat_organization

Հ. Մ. «ԱՐԱՐԱՏ» Կ.

مسافری بین المللی

www.didarseir.ir
 Email: info@didarseir.ir

دفتر مرکزی
 تهران، میدان آزادی، پاپانه غرب، شرکت مسافری بین المللی دیدار سیر گیتی
 تلفن: 021-44693051-4, 021-44659543
 021-44663893-4

نمایندگی نارمک
 چهل و شش متری غرب نارمک، انتهای خیابان گلستان، خیابان گلشن دوست (مسیر باختر)، پیش خیابان طوروسیان (84)، پلاک 43
 تلفن: 021-77821769, 021-77281287, 021-77259537, 021-77281288
 واتساب: 09366955599
 اینستاگرام: @Didarseirgity

دفتر ایروان
 خیابان تالیاندیان - شماره 28
 تلفن: +374-91595521 +374-94371237

☑ ՄԱԿ տեղանոց (VIP)
 ☑ Արժ մահակալ
 ☑ Մոնիթորով
 ☑ Յագեցած է WiFi-ով

دیدار سیر گیتی
DIDAR SEIR - E - GITY
 Միջազգային

ուղեորակախաղողների
 27 տարայ փորձով այն պատրաստ է սպասարկել Ձեր հայրենակիցներին
 Ամենօրեայ ուղեորակից VIP հանրակացով

Յարգելի նւիրապու

Շնորհակալ ենք Քո սրտաբուխ նւիրապութեան համար: «ԱԼԻՔ»-ի սիրտը բարախում է Քո եւ սրտակից ընթերցողների շնորհի:

Այս դժուարին պայմաններում Դուք ներշնչում էք մեզ աւելի հաւաքք մեր գործին եւ աշխատելու նոր եռանդ, որպէսզի «ԱԼԻՔ»-ը ամէն օր մուտք գործի Ձեր տուն:

Շարեւեալ եմք, որ Դուք կաք:

Յարգանքով՝
 «ԱԼԻՔ» օրաթերթի
 Յայտարարութիւնների բաժին

نمایندگی رسمی
 هواپیمایی قشم ایر

Qeshm Air

سفر دوستان قرن
SAFAR DOUSTAN GHARN
 TOUR & TRAVEL AGENCY

شرکت خدمات مسافرتی و جهانگردی سفر دوستان قرن
 ارائه خدمات و خدمات مسافرتی و جهانگردی
 ارائه خدمات مسافرتی و جهانگردی

ترکیه، فرانسه، ایتالیا، اسپانیا، انگلیس، آلمان، سوئیس، آمریکا، ژاپن، کره، چین، هند، تایلند، فیلیپین، اندونزی، مالزی، سنگاپور، ژاپن، کره، چین، هند، تایلند، فیلیپین، اندونزی، مالزی، سنگاپور

«ԱՍԵՄԱՆ» ալիքընկերութեան միջոցով

ԹԵՀՐԱՆ - ԵՐԵՒԱՆ - ԹԵՀՐԱՆ

تهران، خیابان شهید بهشتی، بین بزرگراه مدرس و قائم مقام، پلاک ۲۷۱، طبقه همکف

WWW.SAFARDOUSTAN.COM
 ۸۸۵۱۴۰۵۰

«ՀՀ-ի արտաքին...»

(Շար. 1-ին էջից)

գործընթացում: Մա էլ խօսում է, որ մասին, որ աշխարհը Հայաստանի դիվանագիտական փորձերը ընկալում է որպես Թուրքիայի հետ ինտեգրում:

Մատթեռեսանի կարծիքով՝ Հայաստանը գնում է Ռուսաստանի դեմ կտրուկ գործողությունների, որովհետև Հայաստանը ինտեգրում է թուրքական աշխարհի մեջ իր բոլոր կառուցաձեռնումներով, և այսպես կոչված, «խաղաղութան խաչմերուկ» նախագիծը նայելու թուրքական աշխարհի տնտեսական և կոմունիկացիոն նախագծերի դրսևորումներից մեկն է:

«Հիմա մենք մի համակարգում ենք ինտեգրում, որ թուրքական է և հակառուսական. այդ համակարգը թշնամական է Ռուսաստանի նկատմամբ: Ճիշտ է հիմա Թուրքիան և Ռուսաստանը ելնելով որոշ հանգամանքներից տնտեսական սերտ կապեր ունեն բայց ակնկալ է, որ յաջող կետերից մեկը, որ Ռուսաստանը կարող է ռազմական գործողություններ իրականացնել, կարող է լինել Թուրքիայի հետ որոշակի առճակատում ու այս պայմաններում ինտեգրել թուրքական աշխարհի մեջ ինքնասպանությունն անան է», - ասաց նա:

Մատթեռեսանը նկատեց, որ Ադրբեջանը շատ նորը դիվանագիտական խաղ է խաղում. նրանք այսօր հանդիսանում են տարածաշրջանում երրորդ երկրների պրոկսի ուժը: Ադրբեջանը, Բարսելի և Մեծ Բրիտանիայի պրոկսին է մեր տարածաշրջանում, որոնք օգտվելով ՀՀ-ի իշխանությունների ձգտումներից բանակցությունները ռուսական հարթակից տեղափոխում են դեպի արևմտեան հարթակ, այդ իրավիճակից օգտվեցին և արդիւնքում ստացան առևելի քան հնարավոր է. Արցախը առանց հայերի կարգավիճակ:

«Իրենք շատ լաւ են հասկանում, որ շարունակել թուրքական ինտեգրումը կը նշանակի ինդիքներ ունենալ Իրանի Բայանական Հանրապետության և Ռուսաստանի հետ», - նշեց նա:

Ըստ քաղաքագետի՝ ՀՀ գործող իշխանությունների քաղաքականությունը դա անտեղսական սխալների շարան է, ուստի ադրբեջանցիները կարողանում են շատ լաւ օգտվել այդ իրավիճակից: Նա գոյություն ունի, որ Հայաստանի պետականությունը կասկածի տակ է դրել, Հայաստանի պետականությունը հակառուսական է և հակաիրանական ծրագրերում ներքաշելու համար մեծ ներդրումներ է կատարում, իսկ ՀՀ գործող իշխանությունները պարզապէս ընտրում են թուրքական աշխարհի մեջ ինտեգրելու վեկտորը:

Մատթեռեսանը կարծում է, որ հայ-ադրբեջանական բանակցությունների միակ գործոն ֆորմատը, որին հնարավոր է քիչ թէ շատ դրական զարգացումների յոյս ունենալ, այն մոսկովյան հարթակն է Հայաստան, Ռուսաստան, Ադրբեջան, բայց առկա լայն տարածաշրջանային ֆորմատը, 3+3 ֆորմատով բանակցություններն են:

Զորայն՝ ՍԻՒՆ ԶԱՐԱՍԵՆՄԱՆԻ

Համաշխարհային առևտրի կենտրոնի և Իրանի առևտրի կենտրոնի միջև համագործակցության համաձայնագրի կնքումը

تهران چکمه مرکز بازرگانی تهران
تهران چکمه مرکز بازرگانی تهران

همایش تجاری
توسعه همکاری های تجاری ایران و ارمنستان
با توجه به ضرورت های کنونی ژئوپلیتیک شمال ایران

اکبر گداری
سرپرست دفتر
آسیای میانه، قفقاز و روسیه
سازمان توسعه تجارت ایران

شرووبک یاری جانیان
رئیس
اتاق مشترک بازرگانی ایران و ارمنستان

بهمن عشقی
دبیرکل
اتاق بازرگانی تهران

سید غلامرضا موسوی
مدیر اجرایی
ملت بانک ارمنستان

آدرس: اتاق بازرگانی تهران، خیابان وزرا - پلاک ۸۲
تلفن: ۸۸۸۴۵۵۶۶ - ۸۸۸۴۵۵۷۷
واتس آپ: ۰۹۱۲۹۵۸۵۱۴۰
مدیر داخلی (هماهنگی): ۰۹۳۰۹۲۱۳۷۲۴
مدیریت: ۰۹۱۹۴۳۱۸۳۱۹ امیر قربانی

دوشنبه ۲۷ فروردین ماه ۱۴۰۳
ساعت ۱۰ صبح

لینک ثبت نام: https://service.tccim.ir/dp?form_id=246

Երկու տարբեր թռիչքներ դեպի՝ Հայաստան
ԹԵՂՐԱՆ - ԵՐԵՒԱՆ - ԹԵՂՐԱՆ

IRAN AIR TOUR
Qeshm Air

برای تهیه بلیط می توانید با
شرکت حمل و نقل بین المللی و مسافرتی ستی
۰۲۱-۸۸۵۴۱۲۴۲-۵ و ۸۸۵۴۱۲۹۸-۹ agency@sati-co.com

و در شهر اصفهان با آژانس آرمان گشت «ناربه ژاردن» ۰۹۱۳۳۰۰۸۰۲۹
و شباهنگ سیر «رافیک خداوردیان» ۰۹۱۳۳۰۵۳۸۳۵ تماس حاصل نمایید.

«ԲԱԶԷ» ՃԱՄԲՈՐԴԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱԿԱՎՈՒԹԻՒՆ
«بازو» آژانس مسافرتی
BAZE TOUR & TRAVEL AGENCY
Հասցե՝ Կոմիտաս 20, բն. 22, Երեւան, Հայաստան
Հեռախոս՝ +374 965 75 305 և + 374 102 22 824
Նշան: Խիստ կոմիտաս, թ. 22, Երեւան - Իրան - Երեւան
Address: Komitas St., Bld.20, Apt. 22 E-mail: info@bazetravel.am

Հայոց Ցեղասպանության
109-րդ տարելիցին՝
Ապրիլի 24-ի առաւօտեան խոռոներամ
շարքերով մասնակցենք կրօնական-
քաղաքական ծրագրերին

«ԱԼԻՔ», Կ. Դ. - Թ. Հ. Թ. Թեմական խորհրդի կողմից Հայոց Ցեղասպանության 109-րդ տարելիցը նշող Կենտրոնական յանձնախմբի նախաձեռնություններով, երկն ապրիլի 13-ի երեկոյան ազգային առաջնորդարանի դահլիճում հանդիպում էր կազմակերպել Թեմականի հայոց թեմի միությունների վարչությունների և Ս. Գրիգոր Լուսավորչի եկեղեցու Եկեղեցական խորհրդի ներկայացուցիչների հետ կապված Ապրիլեան ծրագրերի կազմակերպման:

Սկզբում յանձնախմբի ատենապետ Արա Գալստեանը ողջունելով ներկաներին, համապարփակ գծերով ներկայացրեց յանձնախմբի նախաձեռնած աշխատանքները՝ Հայոց Ցեղասպանության 109-րդ տարելիցի միջոցառումների կապակցությամբ, նշելով, որ այս տարի յանձնախմբի որոշմամբ Ապրիլի 23-ի երեկոյան, միայն Թեմականի Ս. Սարգիս եկեղեցու շրջափակում տեղի է ունենալու երիտասարդական համահասարակ գեղարվեստական ճոխ ծրագիր, որի նպատակն է մեր երիտասարդների մտքը վերականգնել պահանջատիրության ոգին:

Անդրադառնալով Ապրիլի 24-ի առաւօտեան Թեմականի Ս. Սարգիս եկեղեցու շրջափակում կազմակերպելիք միջոցառումներին, Արա Գալստեանը նշեց, որ ինչպես միշտ կատարելու է եկեղեցական արարողություն մեր Սրբադասած Նահատակների յիշատակին, ապա եկեղեցու բակում տեղադրված

Բիրատու նահատակների յուշարձանի մօտ տեղի է ունենալու խնկարկում և ծաղիկների մատուցում նախ պաշտօնական անձանց և համայնքային կառույցների ու միությունների կողմից, ապա ժողովրդի միջոցով: Տեղի է ունենալու ժողովրդական համահասարակ հնչելու ենք երդյալներ, կարգախոսեր և խօսքեր:

Ատենապետը նշեց, որ ինչպես ընկալելու տվյալներն Ապրիլի 24-ի երեկոյան ՀՈՒՄԿ-ի նախաձեռնությամբ «Արարատ» մարզադահլիճում «Մատուցի Դալիթ» սրահում տեղի է ունենալու բանաստեղծական-գեղարվեստական յայտագրով միջոցառում: Նա իր գնահատանքը յայտնեց միություններին, որոնք արդեն իսկ նախաձեռնել են իրենց ծրագրերը:

Հանդիպմանը, թէ՛ յանձնախմբի նախագահը, և թէ՛ Թ. Հ. Թ. Թեմական խորհրդի ներկայացուցիչ Հայրիկ Աղանեանը, կարեւորեցին Հայոց Մեծ Եղեռնի ոգեկոչման ծրագրերին գիտակից հայրողիների մեծաքանակ մասնակցությունը, որը վստահաբար իր յիստ արտացոլումն է ունենալու և այս հարցով դիմեցին միություններին, որպէսզի յիստայն իրենց կարելին, իրենց միությունականներին մասնակցության կոչ ուղղելու առումով: Վերջում ներկաներին առիթ տրեց հարցումների և առաջարկությունների արձարծման:

SET Coffee

فروشگاه: هفت تیر، قائم مقام، راهانی، خیابان فجر، پلاک ۱۵
کافه خانه: شهرک صنعتی خوارزمی، بلوار ماگنولیا، پلاک ۱۱۷

☎ 0936-6726563
☎ 021-88305827
www.set-coffee.com

فجر سینت

املاک هنرمندان

● بزرگترین آژانس مسکن
● مرکز شهر تهران (منطقه ۶)
● خانه های قدیمی تخصص ماست

آدرس: میدان هفت تیر، کریمخان،
خردمند شمالی، نبش دی، ساختمان ۱۹، پلاک ۴

تلفن: ۸۸۸۴۵۵۷۷ - ۸۸۸۴۵۵۶۶
واتس آپ: ۰۹۱۲۹۵۸۵۱۴۰
مدیر داخلی (هماهنگی): ۰۹۳۰۹۲۱۳۷۲۴
مدیریت: ۰۹۱۹۴۳۱۸۳۱۹ امیر قربانی

«Արարատ»
Ամեն փեսակ փնային իրերի գնորդ
Տաւր Զգալի, Դրը Եատ, Զրօք Մսի,
Չրաղ Լաղ և Լօստր,
ՐաԴիօ ԼաՄի, ՐաԴիօ ԳրաՄ Մեղ, Վսխը ԳրաՄ,
ԼօազՄ Չօյի Ատիեկ և ՉրԾ

Հեռ.՝ 88523388

ՔԱՐԻՄԻ
Գորգերի, սառնարանների և գազ սպառող զովամուղի, կահոյքի և անտիկ իրերի լաւագոյն գնորդ
ՉրԻԾար Ֆրշ, Ելխըալ Ֆրիզ, Կօլը Գազի,
ՄեղաՄ, ՉրԾը Րիզ և ԼօազՄ Ատիեկ

Հեռ.՝ 88594063 և 09 12 11932 12

ՀՀ-ի Պատանեկան
համագումարի
մասնակիցները՝
«ԱԼԻՔ»-ում

«ԱԼԻՔ» - Թեմական կապակցու ՀՀ-ի Պատանեկան համագումար, «Պատանիի ինքնության կերտումը» խորագրով, որին իրենց մասնակցությունն էին բերել Թեմականի, Նոր Ջուղայի, Հայաստանի, Արցախի, Միջինայի և Լիբանանի պատանեկան կառույցների ներկայացուցիչները:

Երկն ապրիլի 13-ի առաւօտեան խորհրդածրուղի մասնակիցներն այցելեցին «ԱԼԻՔ» և ծանօթացան օրաթերթի աշխատանքներին: «ԱԼԻՔ» օրաթերթի գլխաւոր խմբագիր Արա Շահնազարեանը նախ «ԱԼԻՔ»-ի «Հրայր Մարտիտեան» սրահում անդրադարձաւ օրաթերթի անցեալին, ներկային և հեռանկարային աշխատանքներին, որից յետոյ օրաթերթի տպագրական աշխատանքների վերաբերեալ ներկաներին բացատրություններ փոխանցեց օրաթերթի ներքին տնօրէն Արգիշտի Թովմասեանը:

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ
Օժանդակելու համար օրաթերթին՝
կարող էք ձեր հին թղթերը յանձնել
«Ալիք» օրաթերթին՝
առաւօտեան ժամը 8-ից
մինչեւ ժամը 20:00-ը
(Մեծ քանակութեան պարագայում՝
նախապէս համադրելու խնդրանք)
հեղեղեալ հասցեով.
Հիւսիսային Սոհրեւարդի պող.,
Սոհրեի փողոց, համար 16
Հեռ.՝ 88761154
«ԱԼԻՔ» ՕՐԱԹԵՐՈՅ

ՈՒՇԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Այսու ազգային մարմինների, հիմնարկությունների, միությունների, դպրոցների և ընկերությունների ու բոլոր յարգելի ընթերցողների ուշադրութեանն ենք յանձնում, որ իրենց
յայտարարությունները
օրաթերթին յանձնեն
առ. ժամը 8-ից մինչեւ
կ. յ. ժամը 2-ը
ամենաուշը երեք օր
(աշխատանքային օր)
նախքան
փրկագրութեան թւականը,
բացի
մահազդերից,
որոնք ընդունում են նաեւ
նոյն օրը առաւօտեան՝
մինչեւ ժամը 9-ը:
«ԱԼԻՔ» ՕՐԱԹԵՐՈՅ